

Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 15.05.2024 nr 2-7/24-129/1/
Meie 19.05.2024 nr 1.5-1.1/1257-2

Vastus Riigikogu liikmete pöördumisele

Lugupeetud Riigikogu liikmed

Sotsiaalministeerium tänab Teid pöördumise eest seoses Maailma Terviseorganisatsiooni (edaspidi WHO) rahvusvaheliste tervise-eeskirjade (edaspidi IHR) muudatuste ja kavandatava pandeemialeppe võimaliku hääletamisega 77. Maailma Terviseassambleel (edaspidi WHA). Alljärgnevalt selgitame pandeemialeppe ja tervise-eeskirjade läbirääkimiste protsesse ja hetkeseisu. Kuna Teie küsimus puudutab osaliselt WHO töökorraldust, siis tuginame oma vastuses ka WHO poolt jagatud infole¹.

Pandeemialeppe läbirääkimised on kestnud üle kahe aasta ning tänaseks on toimunud üheksa ametlikku läbirääkimissessiooni.² Samuti on aset leidnud hulgaliselt mitteametlikke temaatilisi arutelusid, mille on kokku kutsunud erinevate riikide esindajad. Läbirääkimistel osalevad kõik WHO osalisriigid, mis tähendab, et kõik riigid on hästi kursis läbirääkimiste käigus sisse viidavate sõnastusettepanekute ja seonduvate aruteludega. Kui osalisriigid jõuavad leppe tekstis kokkuleppele, esitatakse see Maailma Terviseassambleele hääletamiseks. Leppe vastuvõtmiseks on vajalik 2/3 riikide häälteenamus. Seejärel tuleb konventsioon ratifitseerida Riigikogus ning alles seejärel muutub see Eestile õiguslikult siduvaks. Hetkeseisuga ei ole pandeemialeppe tekstis kokkulepet saavutatud ning läbirääkimised selle üle jätkuvad 20.-24.05.2024. Seega on praegu keeruline öelda, kas pandeemialeppe esitatakse saabuval Maailma Terviseassambleel hääletusele.

Rahvusvaheliste tervise-eeskirjade muudatuste läbirääkimised algasid 2022. aasta sügisel, kui WHO osalisriigid leidsid üksmeelselt, et IHR-i (2005) rakendamist on vaja tugevdada. Vastavalt teie poolt viidatud tervise-eeskirjade artiklile 55 oli kõigil osalisriikidel võimalus esitada muudatusettepanekud 16. novembriks 2022. Tähtajaks, st ca 17 kuud enne 77. WHA toimumist esitati 308 muudatusettepanekut. Rahvusvahelisi tervise-eeskirju arutab Maailma Terviseassamblee raames loodud töögrupp (WGIHR), kus osalevad kõik WHO osalisriigid³. Viienda läbirääkimisvooru lõpus 2023. aasta oktoobris otsustas töögrupp, et kõiki esitatud muudatusettepanekute arutelusid ei suudeta lõpetada 2024. aasta jaanuariks, mistõttu jätkatakse tööd ettepanekutega maikuuni ning WHO peadirektor esitab 77. WHA-le heaks kiitmiseks muudatusettepanekute paketi, milles töögrupis on jõutud kokku leppida. Töögrupis otsustatu on täismahus leitav [siit](#) (vt. p 5).

¹ International Health Regulations: Amendments, Questions and Answers, 17 April 2024,

<https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/international-health-regulations-amendments>

² Kõik läbirääkimiste materjalid on leitavad vastaval WHO veebilehel <https://apps.who.int/gb/inb/index.html>

³ Kõik WGIHR koostumiste materjalid on leitavad vastaval WHO veebilehel <https://apps.who.int/gb/wgih/>

Kui IHR-i muudatused terviseassambleel heaks kiidetakse, ei rakendu need Eestile koheselt, vaid 12 kuu möödudes. Seejuures on Eestil võimalus nende rakendamist edasi lükata või muudatustega mitte nõustuda hiljemalt 10 kuu jooksul peale nende vastu võtmist.⁴ Samas märgin, et paljud muudatused, mis on plaanis IHR-i sisse viia, on juba täna reguleeritud Eestis nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusega.

Rahvusvaheliste läbirääkimiste head tava järgides ei kommenteeri me teiste WHO osalisriikide positsioone, kuid oma lõpliku seisukoha esitavad kõik riigid Maailma Terviseassambleel hääletades.

Nii pandeemialeppe kui IHR-i muudatuste lõplikud dokumendid tõlgitakse eesti keelde peale nende vastu võtmist terviseassambleel. Avalik kuulamine mõlema dokumendi tutvustamiseks leidis aset Riigikogu EL asjade komisjoni juhtimisel veebruaris 2024⁵ ning peale dokumentide vastuvõtmist Maailma Terviseassambleel on kavas neid põhjalikumalt tutvustada ka Eesti avalikkusele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Riina Sikkut
terviseminister

---

⁴ 75. Maailma Terviseassamblee otsuse kohaselt heaks kiidetud IHR artikli 59 muudatused
https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA75/A75_R12-en.pdf

⁵ ELAK avaliku istungi 16.02.2024 protokoll ja materjalid
<https://www.riigikogu.ee/tegevus/dokumendiregister/dokument/85bef043-f8dd-4575-885f-82e3a28dcd1>